

УДК 343(09)

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ СВЯЩЕНОСЛУЖИТЕЛІВ (КАПЕЛАНІВ) У КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Денис ГОЛОБОРОТЬКО,
аспірант кафедри теорії, історії держави і права та міжнародного права
Класичного приватного університету

АНОТАЦІЯ

Статтю присвячено питанням, які належать до практики становлення, розвитку і реалізації тюремного служіння в незалежній Україні. У хронологічній послідовності проаналізовано нормативно-правова база, яка забезпечує реалізацію права засуджених на свободу совісті та віросповідання. Визначено основні напрямки розвитку і взаємодії релігійних організацій з кримінально-виконавчими установами України в період з 1991 по 2016 р.

Ключові слова: закон, капелани, релігійна організація, свобода совісті і віросповідання, священнослужителі, кримінально-виконавча система, Україна.

LEGISLATIVE SUPPORT FOR THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE INSTITUTION OF PRIESTS (CHAPLAINS) IN THE CRIMINAL-EXECUTIVE SYSTEM OF UKRAINE

Denys HOLOBOROTKO,
Postgraduate Student at Department of Theory, History of State and Law, and International Law
Classic Private University

SUMMARY

The article is devoted to questions related to the practice of becoming, development and realization of prison service in independent Ukraine. A normatively-legal base is analysed in the chronologic order, providing realization of the right of convicts to freedom of conscience and religion. The main directions and forms of development and interaction of religious organizations with the criminal executive institutions of Ukraine in the period from 1991 to 2016 were determined.

Key words: law, capellanes, religious organization, freedom of conscience and religion, clergymans, criminal-executive system, Ukraine.

Постановка проблеми. Діяльність релігійних організацій по виправленню засуджених та профілактиці їх антисоціальної поведінки, формування в них основ правомірної поведінки справляє істотний позитивний вплив на реалізацію поставлених перед кримінально-виконавчою системою України цілей і завдань. Суть релігійного впливу полягає в тому, щоб домогтися усвідомлення людиною провини і пробудити в неї відчуття каяття, таке сприйняття повністю лягає на функціональне призначення сучасної національної кримінально-виконавчої системи. У результаті взаємодії релігійних організацій з установами та органами кримінально-виконавчої системи в засуджених закладаються основи не лише релігійної, а й правової культури, формуються стійкі мотиви утримання від вчинення правопорушень як у період перебування в місцях позбавлення волі, так і після звільнення від відбування покарання. Поряд з іншими, передбаченими законом засобами виправлення, діяльність релігійних організацій гармонійно розвиває і доповнює виховну роботу педагогів і психологів, позитивно відбивається на процесах трудової і шкільної освіти, сприяє дотриманню засудженими вимог режиму відбування покарання. Отже, є ненормативним, але дієвим засобом виправлення засуджених, формування в них фундаментальних основ правомірної поведінки.

Актуальність теми. Із урахуванням вищевикладеного вважаємо за необхідне показати, як відбувалося відродження участі душпастирства в діяльності кримінально-виконавчих установ незалежної України.

Метою статі є аналіз нормативно-правової бази, що забезпечила становлення та розвиток інституту священнослужителів (капеланів) у сучасній кримінально-виконавчій системі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 1990–1991 рр. МВС України за узгодженням із Генеральною прокуратурою розробило й прийняло цілий ряд нормативних актів, що започаткували реформування кримінально-виконавчої системи держави. Так, зокрема, відповідно до Закону УРСР від 23 квітня 1991 р. «Про свободу совісті та релігійні організації» держава Україна гарантувала своїм громадянам право на свободу совісті та можливість його здійснення [1]. А ч. 4 ст. 21 цього Закону встановила, що богослужіння та релігійні обряди в місцях попереднього ув'язнення і відбування покарання повинні проводитися на прохання громадян, які перебувають у них, або за ініціативою релігійних організацій, але з відповідними обмеженнями, передбаченими для різних категорій засуджених. У відповідності до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» на адміністрацію зазначених установ із цього часу покладається функція сприяння проведенню богослужінь та релігійних обрядів, визначення часу й інших умов проведення відповідних церемоній. У Законі наголошено, що пропаганда будь-яких релігійних учень серед засуджених здійснюється тільки на їх бажання та за згодою, а щодо неповнолітніх – за згодою їх батьків або осіб, які їх замінюють. Духовна робота також проводиться, як правило, за власним бажанням та згодою засуджених [2, с. 425].

У кримінально-виконавчій сфері на урядовому рівні реформа була визначена і затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 1991 р. № 88 «Про Основні напрями реформи кримінально-виконавчої системи в Українській РСР». У пункті третьому, що присвячений питанням режиму, вирішенню комунально-побутових та медичних проблем, вперше на нормативному рівні закріплювалося право забезпечення реалізації гарантій свободи совісті засуджених [3]. Таким чином, можемо стверджувати, що на законодавчому рівні відродження діяльності священнослужителів у пенітенціарних установах України розпочалося з 1991 р., у часі легалізації церкви після років підпілля в СРСР.

Відразу після прийняття цієї постанови відбулися відчутні зміни в частині практичної участі священнослужителів у діяльності кримінально-виконавчих установ. 20 грудня 1991 р. були змінені Правила внутрішнього розпорядку [4]. У Розділі XIII Правил про питання організації соціально-виховної роботи із засудженими вказувалося на необхідність забезпечення їх релігійних потреб.

Та чи не найпомітнішою подією установчого періоду стало прийняття Конституції України – базового джерела і юридичної основи розвитку законодавства, у тому числі й кримінально-виконавчого. Більшість прав, свобод та обов'язків людини й громадянина, передбачених розділом II Конституції України, повною мірою поширюються і на засуджених. Церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави. Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова. Засуджені, як і всі громадяни України, згідно зі ст. 35 Конституції мають право на свободу світогляду та віросповідання. Це право охоплює свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати жодної, безперешкодно відправляти одноосібно чи колективно релігійні культу і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність. Ч. 3 ст. 63 Конституції України встановлює, що засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду. Здійснення цього права може бути обмежене законом лише в інтересах охорони громадського порядку, здоров'я і моральності населення або захисту прав і свобод інших людей. Однак умови утримання засуджених навіть після прийняття Конституції (1996 р.) об'єктивно не дозволяли в повному обсязі реалізувати це право.

Суттєві позитивні зрушення в напрямку законодавчого закріплення можливості реалізації прав засуджених на свободу віросповідання відбулися з прийняттям у 2003 р. нового Кримінально-виконавчого кодексу України (КВК України). У Кодексі на законодавчому рівні серед основних прав, які має засуджений під час відбування покарання, закріплено право на здійснення свободи сповідувати будь-яку релігію або виражати переконання пов'язані із ставленням до релігії, в т.ч. на вільний вибір і допуск священнослужителя для відправлення релігійних таїнств і обрядів, за винятком обмежень, передбачених цим Кодексом (ч.1 ст. 8 КВК України). Зазначене право реалізується через норми ст. 128 КВК України, в якій визначений порядок і організація богослужінь під час здійснення релігійних обрядів у кримінально-виконавчих установах закритого типу (виправних колоніях) [5].

Зміни до КВК України, що набули чинності 21 січня 2010 р., безпосередньо були пов'язані з діяльністю релігійних організацій та правом засуджених на свободу віросповідання. Ст. 7 Кодексу доповнено частиною п'ятою, яка заборонила дискримінацію засуджених, у тому числі за ознакою релігійних переконань. Також доповнена частина третя ст. 128, в якій чітко вказується на те, що адміністрація колонії не має виявляти свого ставлення до певної релігії чи конфесії [6].

Із закріпленням на законодавчому рівні права на свободу совісті та гарантія можливості його здійснення змусили адміністрацію кримінально-виконавчих установ залучати священників до роботи із засудженими. Але з її боку були великі сумніви, в першу чергу, з приводу доцільності таких заходів, особливо в умовах суперництва представників різних конфесій. Сумніви відпали зі створенням організаційно-правової бази такої діяльності різних релігійних конфесій у вигляді угод, що регулярно підписуються представниками, які офіційно зареєстровані в Україні.

Одним із перших прикладів організаційно-правового оформлення такої співпраці є підписана 25 листопада 1999 р. Предстоятелем Української Православної Церкви Блаженнішим Митрополитом Київським і всієї України Володимиром та керівником утвореного (11 липня 1998 р.) Державного департаменту України з питань виконання покарань (далі ДДУПВП) генерал-полковником внутрішньої служби І. В. Штаньком Угоди про співробітництво, що визначила основні засади спільної діяльності в напрямку духовної підтримки осіб, які перебувають у місцях позбавлення волі. У подальшому практичні шляхи реалізації Угоди знайшли відображення в Протоколі намірів про співпрацю (17 липня 2003 р.) та Угоді про співпрацю кримінально-виконавчої служби з православною церквою (26 серпня 2011 р.). Метою остаточно оновленої угоди стала декларація та узгодження принципів, напрямів і форм співробітництва, спрямованих на дотримання конституційних прав осіб, позбавлених волі, щодо задоволення їх релігійних потреб, вимог законодавства України у сфері свободи совісті відповідно до правового статусу засуджених та осіб, узятих під варту, продовження традицій духовно-просвітницької роботи православної церкви. Угода передбачила підготовку методичних рекомендацій для проведення духовно-морального виховання, задоволення потреб персоналу, засуджених та осіб, узятих під варту, у відправленні богослужінь, святих таїнств та треб, інших церковних обрядів, соціальну адаптацію й інтеграцію осіб після завершення терміну відбування покарання, створення та підтримку діяльності центрів соціальної адаптації та інших установ, що здійснюють заходи соціального патронажу звільнених осіб.

Також на початку XXI ст. відбувається організаційне оформлення відповідних відділів по духовному вихованню в місцях позбавлення волі в окремих церквах. Одним із перших відділів душпастирства у пенітенціарній системі України був створений у складі Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ). Це відбулося, ще за часів Радянського Союзу у 1989 р. 14 травня 2001 р. був створений відділ по духовному вихованню в місцях позбавлення волі Української православної церкви Київського патріархату, 9 липня 2009 р. синодальний відділ у справах пастирської опіки пенітенціарної системи Української православної церкви Московського патріархату. Такі ж відділи сьогодні діють у складі Всеукраїнського союзу церков християн Євангельської п'ятидесятників, Всеукраїнського союзу об'єднання Євангельської християн-баптистів, Союзу вільних церков християн Євангельської віри України, Об'єднання церков християнської віри Євангельської «Спасіння», церкви Адвентистів сьомого дня, Об'єднання незалежних харизматичних християнських церков України (повного Євангелія), Української християнської Євангельської церкви. Всі вони своїм основним завданням декларують поширення віри, задоволення релігійних потреб віруючих, піклування про релігійно-моральне виховання та благодійну діяльність.

Значущою подією на шляху розширення та координації діяльності релігійних організацій у сфері кримінально-виконавчої служби стало створення 26 лютого 2002 р.

Української Міжконфесійної Християнської Місії «Духовна та благодійна опіка в місцях позбавлення волі». Місія була заснована з ініціативи капеланів і керівництва кримінально-виконавчої служби. У своєму складі вона налічує 12 християнських церков і деномінацій (окрема автономна гілка християнської церкви). Особливістю є те, що до складу Місії входять не особи, а церкви, які проводять релігійне служіння в установах виконання покарань, що дотримуються християнських принципів. Місія є частиною Всесвітньої асоціації тюремного служіння (МАТС) (англ. Prison Fellowship International (PFI)). Її представники регулярно приймають участь у Всесвітніх з'їздах Міжнародної асоціації тюремного служіння (2007, 2011, 2015 рр.). Важливим є те, що наступну чергову конференцію МАТС у 2018 р. планується провести у Києві. Основною метою Місії є сприяння підвищенню гарантій дотримання права засуджених та ув'язнених на свободу віросповідання, визначенню перспектив удосконалення духовної роботи в місцях позбавлення волі, виробленню пенітенціарної політики України, в тому числі розробленню законодавчих ініціатив для правового врегулювання зазначених питань, координації діяльності капеланів у справі ресоціалізації засуджених до позбавлення волі і співпраці з пенітенціарною службою України.

Більш ніж п'ятнадцятирічна співпраця УМХМ і органів та установ кримінально-виконавчої системи стала вагомим підґрунтям для законодавчого врегулювання душпастирської опіки засуджених і персоналу кримінально-виконавчої системи України.

24 жовтня 2011 р. з нагоди 10-ї річниці створення УМХМ «Духовна та благодійна опіка в місцях позбавлення волі» вперше в стінах Верховної Ради України в Комітеті з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності відбувся круглий стіл на тему змін законодавства щодо реалізації прав людей у попередньому ув'язненні на духовну опіку. Протягом 2012–2015 рр. представники різних церков у складі міжконфесійної групи продовжили ініціювати розробку пропозицій до Проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо регулювання діяльності капеланів в органах та установах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України (далі – ДПтС). Нарешті, 14 травня 2015 р., Верховна Рада України ухвалила відповідний закон [7].

Законом передбачено, з метою координації заходів душпастирської опіки засуджених та осіб, узятих під варту при ДПтС України було створено постійно діючий дорадчий орган – Душпастирську раду. Згідно з Положенням про Душпастирську раду при ДПтС України її засідання проводяться по мірі потреби, але не рідше ніж один раз на квартал, а рішення набувають чинності після їх погодження з керівництвом ДПтС України. Основні завдання ради полягають: у контролі за дотриманням права на віросповідання; координації заходів душпастирської опіки для різних категорій осіб кримінально-виконавчих установ, у тому числі персоналу; пропаганді моральних цінностей, зокрема толерантності між представниками релігійних центрів і управлінь. Персональний склад Душпастирської ради затверджує голова ДПтС України. До першого її складу увійшли 15 осіб, серед яких 13 осіб – представники різних церков зареєстрованих в Україні, представник від ДПтС України та головний спеціаліст відділу експертно-аналітичної роботи та зв'язків із релігійними організаціями Департаменту в справах релігії та національностей Мініс-

терства культури України [8]. Головою Душпастирської ради було обрано керівника відділу соціального служіння «Маханаїм» Всеукраїнського Союзу Церков Християн Віри Євангельської (П'ятидесятників) пастора Рустама Фатуллаєва.

Фактично сьогодні представниками Душпастирської ради та УМХМ здійснюється контроль не лише за дотриманням в установах виконання покарання права засуджених на свободу віросповідання, а й за умовами тримання засуджених та ув'язнених. Під час здійснення своїх засідань, що проходять у різних областях України, вивчаються поряд з умовами проведення душпастирської роботи, умови тримання засуджених та ув'язнених, їх матеріально-побутове та медичне забезпечення, здійснюється обхід території установи та навіть камер режимних корпусів.

Відповідно до нового закону про капеланство всі священники, які здійснюють душпастирську опіку в органах і установах виконання кримінальних покарань, обов'язково мають пройти спеціальне навчання.

Головними напрямками служіння капеланів є проповідь, катехизація, відправлення Св. Тайнств, сприяння в підтримці зв'язків із родиною, навчання, священників і волонтерів основам місії церкви в тюрмах. Проте представники церков не лише організують та проводять богослужіння, а також беруть активну участь у проведенні концертів силами художньої самодіяльності засуджених із залученням творчих колективів, релігійних організацій, тематичних виступів у вигляді лекцій, бесід, присвячених знаменним релігійним датам, наданні гуманітарної допомоги.

Однією з форм соціально-виховного впливу на засуджених до позбавлення волі є виставки робіт художньо-прикладної творчості, що присвячені в основному релігійній тематиці й зазвичай проводяться в дні релігійних свят, наприклад, «Різдвяні візерунки» – на новорічні свята, «Промінь христового Воскресіння», «Великодня писанка» тощо.

Особливу увагу духовенство приділяє забезпеченню духовних потреб та соціальному захисту персоналу. Представники духовенства наголошують на тому, що одним із важливих завдань керівництва кримінально-виконавчої служби є створення достойних умов перебування в установах відомства не лише для засуджених та ув'язнених, але й належні умови праці для всіх співробітників, у тому числі вирішувати питання та піклуватися про забезпечення їх духовних потреб. Своїм завданням священнослужителі вбачають морально підтримувати співробітників відомства, які добровільно, за власним покликанням знаходяться за тюремним муром, виконуючи важку, але важливу суспільну роботу. Надзвичайно актуальним питання підтримки співробітників відомства постало у зв'язку з реформуванням пенітенціарної системи та підпорядкуванням її органів та установ Міністерству юстиції України.

У цілому капеланська робота здійснюється на принципах дотримання свободи віросповідання, добровільності, не протиставлення одного віросповідання іншому.

Взаємодія органів та установ, що належать до сфери управління ДПтС України, з церквами (релігійними організаціями) відбувається через відділ соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими департаменту кримінально-виконавчої інспекції та соціально-психологічної роботи із засудженими ДПтС України.

До нещодавно невирішеними залишалися також ряд проблем, пов'язаних із дотриманням церковних канонів під час проведення тайнств Сповіді, Причастя, процедурою отримання дозволу на проведення релігійних обрядів серед осіб, які тримаються в слідчих ізоляторах. Ці питання вирішуються відповідно до чинного законодавства, однак найбільш важливим є налагодження конструктивної співп-

раці між адміністрацією установ виконання покарань і священнослужителями.

Найбільше питань виникало навколо порядку відвідування установ. Адже установи кримінально-виконавчої служби є режимними об'єктами та охороняються воєнізованими формуваннями, й відправлення релігійних обрядів не повинно порушувати розпорядок дня в колоніях, а також утискати права інших осіб, які відбувають покарання. На сьогодні Правилами внутрішнього розпорядку чітко передбачена процедура відвідування виправних колоній громадськістю, в тому числі представниками релігійних організацій.

У колонії для відправлення релігійних обрядів можуть допускатися тільки представники релігійних організацій, що офіційно зареєстровані у встановленому законом порядку. Під час відвідування установ виконання покарань представники релігійних організацій надають документи, що засвідчують їх особистість та підтверджують належність (представництво) до релігійної організації. Надання дозволу представникам релігійних організацій на відвідування установи виконання покарань та взаємодію з ними здійснює ДПтС України або керівництво установи виконання покарань. Згідно із чинними правилами установ виконання покарань для отримання такого дозволу релігійні організації не пізніше ніж за п'ять робочих днів до запланованого відвідування подають до ДПтС або керівництву установи виконання покарань заяву, в якій зазначають: а) повне найменування релігійної організації, місцезнаходження, номер телефону (факсу); найменування установи виконання покарань, яку планується відвідати (при направленні заяви до ДПтС); дату та час відвідування установи виконання покарань; прізвище, ім'я та по батькові представників релігійної організації, які планують відвідати установу виконання покарань, серію та номер паспорта, коли і ким виданий. До заяви додаються копії свідоцтва про державну реєстрацію та статуту. Крім того, священнослужителі, релігійні проповідники, наставники, інші представники зарубіжних релігійних організацій, які є іноземними громадянами і тимчасово перебувають в Україні, повинні надати копію офіційного погодження Міністерством культури України можливості зайняття проповідницькою чи іншою канонічною діяльністю та виконання релігійних обрядів.

За результатами розгляду заяви протягом трьох робочих днів ДПтС надає дозвіл на відвідування установи виконання покарань, про що повідомляє релігійну організацію. У разі відсутності в заяві інформації або копій документів, зазначених у пункті 8 цього розділу, об'єднання громадян, релігійна або благодійна організація в триденний строк із дати реєстрації заяви письмово повідомляються про відмову в дозволі на відвідування установи виконання покарань [9].

Сьогодні майже в усіх виправних колоніях побудовані церкви, які готові приймати віруючих; храми, де засуджені можуть спілкуватися з Богом, відправляти духовні потреби, звертатися до служителів церкви – своїх духівників за порадою і розрадою. Станом на 4 травня 2016 р. на території виправних колоній діє 105 культових релігійних споруд, з яких 73 храми (церкви), 8 каплиць, 4 молитовні будинки, 171 молитовна кімната [10]. За інформацією, наданою територіальними органами управління, богослужіння постійно відвідують понад 35 тисяч засуджених [11].

Однією з останніх ініціатив метою яких є підвищення ефективності соціально-виховної роботи із засудженими стала розробка у 2016 р. нормативно врегульованої програми диференційованого виховного впливу на таку категорію осіб. Серед десяти основних програм діє програма під назвою «Духовне відродження». Участь засуджених у реалізації цієї програми є складовою частиною процесу їх виправлення та ресоціалізації, становлення на життєву позицію,

яка відповідає соціальним нормам. Робота щодо реалізації програми проводиться соціально-психологічною службою установи виконання покарань у взаємодії з іншими структурними підрозділами установи із залученням релігійних організацій. Серед основних завдань програми – організація взаємодії установ з релігійними організаціями; задоволення релігійних потреб засуджених; підвищення значення духовних традицій і релігійної культури в морально-етичному вихованні засуджених; розвиток корисної ініціативи та творчих здібностей засуджених; запобігання морально-психологічній деформації, пов'язаної з позбавленням волі [12].

Висновки. Як свідчать зміни, що відбувалися в законодавчому закріпленні гарантій права засуджених на свободу світогляду та віросповідання, Українська держава покладає великі сподівання на релігійні організації щодо зменшення криміногенної ситуації в країні та повернення в суспільство після відбування покарання «морально здорової» особи. Держава сподівається використати значний потенціал релігійних організацій у галузі кримінально-виконавчої політики.

Необхідно відмітити, що в сучасних умовах функціонування установ з виконання кримінальних покарань у вигляді позбавлення волі відправлення релігійних обрядів є не лише реалізацією конституційного права засуджених, але й одним із способів їх виправлення та ресоціалізації шляхом сприйняття загально визнаних людських цінностей і правил поведінки. Традиційні релігійні вчення містять постулати, дотримання яких одночасно означає ведення правослухняного способу життя. Заходи, що відбуваються з нагоди таких великих релігійних свят, як Різдво Христове, Світле Воскресіння Христове, не тільки сприяють покращенню морально-психічного клімату в середовищі засуджених, але й покращують оперативну-службову ситуацію в цих установах (зменшують кількість правопорушень та злочинів, самогубств та інших надзвичайних подій).

Відзначимо унікальність досягнення порозуміння представників різних релігійних напрямків (принаймні на рівні офіційних заяв та інформації, що потрапляю в засоби масової комунікації) та напрацювання єдиних підходів у роботі з ув'язненими, важливість відповідної підтримки в процесі виконання основних завдань, що є актуальними для сьогодишнього стану кримінально-виконавчої системи України. Є надія на те, що в подальшому буде продовжено співпрацю відомства з духовенством, яке займається роботою в місцях позбавлення волі.

Список використаної літератури:

1. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України від 23 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 25. – Ст. 283.
2. Кримінально-виконавчий Кодекс України : науково-практичний коментар / [за заг. ред. А.Х. Степанюка]. – Х. : ТОВ «Одісей», 2005. – 560 с.
3. Про Основні напрями реформи кримінально-виконавчої системи в Українській РСР [текст] : постанова Кабінету Міністрів України від 11 лип. 1991 р. № 88 // Урядовий кур'єр України. – 1991. – № 103–104. – С. 3–4.
4. Про затвердження та введення в дію Правил внутрішнього розпорядку виправно-трудоустанов. Наказ Державного Департаменту України з питань виконання покарань від 05.06.2000 р. № 110 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 21. – Ст. 1052.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України за саном на 07 квітня 2017 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3–4. – Ст. 21.
6. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо забезпечення прав засуджених осіб в установах

виконання покарань : Закон України від 21.01.2010 // Відомості Верховної Ради України. 2010. – № 12. – Ст. 114.

7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання діяльності священнослужителів (капеланів) в органах та установах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України : Закон України від 14.05.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. 2015. – № 28. – Ст. 254.

8. Про утворення Душпастирської ради при Державній пенітенціарній службі України та затвердження положення про неї. Наказ ДПтС України № 472/ОД-15 від 07 вересня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control>.

9. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань. Наказ Міністерства Юстиції України від 29.12.2014 р. № 2186/5 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 4. – Ст. 88.

10. Відбулося чергове засідання Душпастирської ради при Державній пенітенціарній службі України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/831682>.

11. Християнська міжконфесійна місія і Пенітенціарна служба України готують спільні заходи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // http://www.religion.in.ua/news/ukrainian_news/28064-xristiyanska-mizhkonfesiynna-misiya-i-penitenciarna-sluzhba-ukrayini-gotyuyut-spilni-zaxodi.html.

12. Положення про програму диференційованого виховного впливу на засуджених «Духовне відродження». Наказ Міністерства Юстиції України від 16.05.2016 р. №1418/5 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1574.

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Голоборотько Денис Євгенович – аспірант кафедри теорії, історії держави і права та міжнародного права Класичного приватного університету

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Holoborotko Denys Yevhenovych – Postgraduate Student at Department of Theory, History of State and Law, and International Law, Classic Private University

palvik1900@gmail.com